T071 BL 1 (080) Giới Trộm Cắp-4 Pháp Ba La Di-Giới Pháp Của Tỳ Kheo-Luật Ma Ha Tăng Kỳ

Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 2 1

2. GIÔÙI TROÄM CAÉP Khi Phaät an truù taïi thaønh Vöông-xaù, noùi roäng nhö treân... Baáy giôø, con cuûa ngöôøi thôï goám laø Tröôûng laõo Ñaït-nò-giaø (Sudinna) ñi quyeân goùp veà xaây caát taêng phoøng cao lôùn, trang nghieâm ñeïp ñeõ, roài ñieâu khaéc, chaïm troã vaên veû, laïi duøng daàu thôm röôùi leân neàn coù maøu saéc löu ly, vaø baøy bieän caùc thöùc aåm thöïc. Baây giôø coù vò Tröôûng laõo Tyø-kheo ñeán, hoûi Ñaït-nò-giaø: "Tröôûng laõo bao nhieâu tuoåi?". Ñaït-nò-giaø ñaùp: "Tuoåi chöøng ñoù". Khaùch Tyø-kheo noùi: "Thaày coøn nhoû, toâi neân ôû trong phoøng naøy". Theá roài Ñaït-nò-giaø nhöôøng phoøng laïi cho Thöôïng toïa ôû roài ñi khuyeán hoùa veà caát moät caên phoøng thöù hai. Laïi moät Tröôûng laõo Tyø-kheo khaùc ñeán, thaày cuõng nhöôøng phoøng nhö tröôùc, roài ñi quyeân goùp xaây caát caên phoøng thöù ba. Laàn naøy cuõng coù moät Tröôûng laõo Tyø-kheo khaùc ñeán, vaø thaày cuõng nhöôøng phoøng nhö hai laàn tröôùc. Khi aáy, Ñaït-nò-giaø suy nghó: "Ta traûi bao gian khoå xaây phoøng, nhöng khoâng ñöôïc ôû, vaäy ta phaûi tìm caây goã vaø nhaân coâng ôû ñaâu ñeå xaây laïi caên phoøng khaùc? Ta bò möa gioù noùng laïnh, muoãi ruoài laøm khoán ñoán, neân tìm caùch xaây ñöôïc caên phoøng vöøa môùi hoaøn thaønh, thì keû khaùc ñaõ chöïc saün nhö meøo rình chuoät, vöøa laøm xong laø ñoaït maát. Vaäy phaûi laøm sao ñaây?". Beøn suy nghó: "Ta voán laø thôï kheùo, laïi coù söùc löïc, ta neân xaây moät caên phoøng baèng gaïch treân taûng ñaù ñen beân hang nuùi cuûa caùc vò Tieân nhaân, roài nung cho chín ñeå ôû". Khi Ñaït-nò-giaø suy nghó theá roài, beøn xaây moät caên phoøng baèng gaïch treân taûng ñaù ñen beân hang nuùi caùc Tieân nhaân, roài nung chín thaønh ngoâi nhaø, ñoàng thôøi chaïm troå vaø ñaët caùc caùnh cöûa, chæ tröø caùnh cöûa, then cöûa vaø giaù aùo, ngoaøi ra caùc caùi khaùc ñeàu ñöôïc nung chín, maøu saéc ñoû au nhö Öu-ñaøm-baùt. Luùc naøy, sau côn möa trôøi taïnh. Ñöùc Theá Toân ñang ñi kinh haønh beân trieàn nuùi Kyø-xaø-quaät. Vôùi Phaät nhaõn Ñöùc Nhö Lai khoâng vieäïc gì chaúng thaáy, khoâng coù söï gì chaúng nghe, khoâng coù ñieàu gì chaúng bieát, vì nhaân duyeân aáy, Ngaøi muoán thuyeát Kheá kinh ñeå cho giôùi luaät ñöôïc toàn taïi laâu daøi. Do ñoù tuy bieát, Ngaøi vaãn hoûi caùc Tyø-kheo: "Treân taûng ñaù ñen beân hang nuùi cuûa caùc Tieân nhaân, coù vaät gì gioáng nhö hoa Öu-ñaøm- baùt vaäy?". Caùc Tyø-kheo baïch vôùi Phaät: "Baïch Theá Toân! Tyø-kheo Ñaït-nò-giaø tröôùc kia ñi khuyeán hoùa veà laøm taêng phoøng roài ñieâu khaéc chaïm troå cöïc kyø trang nghieâm, khi hoaøn thaønh thì coù vò Thöôïng toïa ñeán chieám laáy, thaày beøn laøm caùi thöù hai, thöù ba, laïi cuõng bò chieám laáy nhö tröôùc. Theá neân, giôø ñaây thaày môùi xaây rieâng moät caên phoøng baèng ngoùi nung chín

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 2 2

coù maøu saéc ñeïp ñeõ nhö hoa Öu-ñaøm-baùt treân taûng ñaù ñen, beân hang nuùi cuûa Tieân nhaân". Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân beøn baûo A-nan ñem y ñeán cho Ngaøi, A-nan lieàn ñem y daâng leân Ñöùc Nhö Lai. Theá roài, Theá Toân khoaùc y, ñi ñeán choã taûng ñaù ñen beân hang nuùi cuûa caùc Tieân nhaân. Vì Ñöùc Theá Toân ñaõ thaønh töïu toái thaéng caùc oai nghi ñi, ñöùng, naèm, ngoài (neân thoaït hieän moät caùch töï nhieân) khoâng caàn phaûi duïng taâm. Vì sao vaäy? Vì coâng ñöùc cuûa haïnh nghieäp töï nhieân thuø thaéng neân chö Thieân, Phaïm vöông khoâng theå saùnh baèng, nhö trong kinh Oai Nghi ñaõ moâ taû ñaày ñuû. Luùc naøy, Ñöùc Theá Toân duøng oai nghi thuø thaéng ñi ñeán caên phoøng gaïch cuûa Ñaït-nò-giaø . Thieân thaàn beøn laøm cho caùnh cöûa töï môû, tuy caên phoøng nhoû heïp, nhöng Ñöùc Nhö Lai ñi vaøo töï nhieân, khoâng thaáy nhoû heïp chuùt naøo. Khi Ñöùc Nhö Lai vaøo phoøng cuûa Ñaït-nò-giaø xong, beøn duøng baøn tay vaøng sôø vaøo vaùch töôøng, noùi vôùi caùc Tyø-kheo: "Caùc thaày haõy xem Tyø-kheo Ñaït-nò-giaø ñaõ trang hoaøng caên phoøng naøy thaät kheùo leùo. Tyø-kheo Ñaït-nò-giaø naøy tuy ñaõ xuaát gia maø vaãn chöa chaùn ngheà nghieäp thuôû tröôùc, chöa chòu töø boû nhöõng kyõ thuaät kheùo leùo, laïi coøn nung ñoát caên phoøng laøm thöông toån chuùng sinh. Vaû laïi caên phoøng gaïch naøy khi laïnh thì raát laïnh, khi noùng thì raát noùng, coù theå laøm hö maét ngöôøi ta, khieán ngöôøi ta sinh nhieàu beänh. Vì coù nhöõng ñieàu baát tieän nhö theá, neân caùc thaày phaûi phaù noù ñi, chôù ñeå sau naøy caùc Tyø-kheo laïi baét chöôùc laøm kieåu phoøng aáy. Vì ñôøi vò lai caùc Tyø-kheo seõ baûo: "Khi Theá Toân coøn taïi theá, caùc Tyø-kheo moãi ngöôøi töï laøm phoøng ñeå ôû, do ñoù caàn phaûi phaù boû". Theá roài caùc Tyø-kheo beøn ñaäp boû caên phoøng aáy. Ñöùc Theá Toân sai ñaäp boû caên phoøng aáy xong, lieàn trôû veà nuùi Kyø- xaø-quaät. Khi Tröôûng laõo Tyø-kheo Ñaït-nò-giaø töø thoân xoùm khaát thöïc trôû veà, thaáy caên phoøng mình ñaõ bò ñaäp phaù, beøn hoûi caùc Tyø-kheo: "Ai phaù caên phoøng naøy?". Luùc aáy coù moät Tyø-kheo noùi vôùi Ñaït-nò-giaø: "Nay thaày ñöôïc lôïi ích raát lôùn. Vì sao vaäy? Vì Ñöùc Nhö Lai ñaõ haï coá ñeán caên phoøng naøy, thaày nhôø caên phoøng naøy maø ñöôïc höôûng phöôùc laây. Ñöùc Theá Toân bieát thôøi, neân ñaõ sai ngöôøi ñaäp phaù caên phoøng naøy". Khi Ñaït-nò-giaø nghe nhö theá, thaày hoan hyû cöïc ñoä, neân suoát caû baûy ngaøy queân heát ñoùi khaùt. Nhöng sau baûy ngaøy, thaày lieàn suy nghó: "Ta bieát tìm caây goã ôû ñaâu ñeå xaây laïi caên phoøng môùi, vieân quan kieåm laâm cuûa Vua Bình-sa laø Da-thaâu-ñaø voán laø baïn cuõ cuûa ta, aét coù caây goã". Nghó theá thaày beøn khoaùc y thöôøng maëc, caàm baùt ñi ñeán nhaø Da-thaâu-

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 2 3

ñaø, uûy laïo: "OÂng khoâng beänh, Tröôøng-thoï chöù? Toâi muoán caát moät caên phoøng maø chöa coù caây goã, oâng coù theå uûng hoä caây goã ñöôïc khoâng?". Vieân Ñaïi thaàn ñaùp: "Nhaø toâi khoâng coù caây, maø caây cuûa Vua cuõng heát caû, khi naøo goã chôû ñeán toâi seõ caáp cho thaày". Ñaït-nò-giaø lieàn noùi: "Chôù noùi nhö theá, leõ naøo caây cuûa Vua maø laïi heát ñöôïc?". Vieân Ñaïi thaàn laïi noùi: "Toân giaû, neáu thaày khoâng tin, haõy thaân haønh ñeán xem". Baáy giôø Ñaït-nò-giaø lieàn ñeán choã vöôøn caây, troâng thaáy naêm caây goã lôùn, beøn choïn

laáy hai caây ñem veà laøm phoøng. Theo pheùp cuõ cuûa tieân vöông, cöù naêm ngaøy Vua phaûi ñi tuaàn haønh quan saùt kho laãm, kho chöùa vaøng baïc, nôi cung nhaân cö truù, caùc chuoàng voi ngöïa, nhaø ñeå xe coä, keá tieáp ñi ñeán nôi caát caùc caây goã, Vua thaáy thieáu maát hai caây lieàn hoûi Da- thaâu-ñaø: “Caùc caây goã vì sao thieáu maát hai caây ?”. Da-thaâu-ñaø ñaùp: “Taâu Ñaïi vöông! Taát caû ñeàu coøn chöù ñaâu coù thieáu”. Nhö vaäy Vua ñi tuaàn haønh laàn thöù hai, laàn thöù ba, ñeàu hoûi Da- thaâu-ñaø vì sao thieáu maát hai caây goã, nhöng Da-thaâu-ñaø ñeàu taâu vôùi Vua coøn ñuû chöù khoâng coù thieáu. Vua lieàn noåi giaän noùi: “Chaúng phaûi ngöôi ñaõ ñoát caây goã cuûa ta sao? Hay laø ñaõ ñem goã cuûa ta cho nöôùc ñòch?”. Lieàn ra leänh quan Höõu ty baét troùi Da-thaâu-ñaø. Da-thaâu-ñaø bò baét troùi lieàn suy nghó: “Gaàn ñaây Toân giaû Ñaït-nò-giaø töøng ñeán xin caây maø khoâng coù, hay ñaõ laáy ñi chaêng?”. OÂng lieàn sai ngöôøi tín caån ñeán hoûi Ñaït-nò-giaø: “Thöa Toân giaû, thaày töøng ñeán xin caây, vaäy thaày coù laáy hai caây goã kia ñi chaêng?”. Toân giaû ñaùp: “Coù laáy ñi”. Da-thaâu-ñaø laïi sai söù giaû ñeán baïch vôùi Toân giaû: “Vì toâi ñeå maát caây goã neân bò baét giam vaøo nguïc, Toân giaû haõy duøng phöông tieän gì bieän baïch khoûi phaïm loãi ñeå toâi sôùm ra khoûi lao tuø”. Ñaït-nò-giaø lieàn thoâng baùo laïi: “OÂng chæ caàn taâu vôùi Vua laø tröôùc ñaây Tyø-kheo Ñaït-nò-giaø coù ñeán toâi xin caây, hay laø oâng ta ñaõ laáy ñi, xin haõy ra leänh tra xeùt”. Vua lieàn sai söù goïi Ñaït-nò-giaø, Ñaït-nò-giaø beøn ñeán trieàu khuyeát. Tröôûng laõo Ñaït-nò-giaø voán laø ngöôøi ñoan nghieâm, dung nghi thanh nhaõ, trôøi, ngöôøi ñeàu toân kính, neân Vua vöøa troâng thaáy ñaõ hoan hyû, beøn hoûi thaày: “Toân giaû Ñaït-nò-giaø, thaày khoâng laáy hai caây goã cuûa traãm ñaáy chöù?”. Toân giaû ñaùp: “Toâi coù laáy”.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 2 840

Vua hoûi: “Toân giaû, vì sao ngöôøi xuaát gia maø laáy cuûa ngöôøi ta khoâng cho?”. Ñaït-nò-giaø noùi: “Ñaïi vöông tröôùc kia ñaõ höùa cho chöù khoâng phaûi khoâng cho”. Vua hoûi: “Ai cho?”. Ñaùp: “Ñaïi vöông chöù ai?” Vua noùi: “Thöa Toân giaû! Traãm laø Vua moät nöôùc nhieàu vieäc baän roän neân khoâng nhôù ñöôïc, xin thaày nhaéc laïi, theá naøo laø höùa cho?”. Ñaït-nò-giaø noùi: “Ñaïi vöông khoâng nhôù khi môùi leân ngoâi, caùc quan Ñaïi thaàn trong trieàu taäp hoïp laïi, ñi laáy nöôùc cuûa caùc ao hoà soâng suoái ñem veà röôùi leân caùc maàm caây vaø döôïc thaûo, laïi ñoå nöôùc aáy trong ngaø voi traéng, ñem roùt treân ñaàu Ñaïi vöông, toân Ñaïi vöông leân ngoâi baùu. Luùc aáy chính töø mieäng Ñaïi vöông tuyeân boá: “Nay traãm laø Vua, taát caû caây coû, nöôùc non trong xöù ñeàu boá thí Sa-moân Baø-la-moân”. Ñoù laø Vua ñaõ cho chöù khoâng phaûi khoâng cho”. Vua noùi: “Toân giaû! Traãm cho nhöõng vaät trong nöôùc khoâng coù ngöôøi gìn giöõ, chöù khoâng phaûi cho nhöõng vaät coù ngöôøi gìn giöõ. Sao thaày daùm xuyeân taïc nhöõng lôøi tröôùc kia, nguïy bieän, vu khoáng ta”. Theá roài, Vua haï leänh thaû Da-thaâu-ñaø ra. Nhöõng Baø-la-moân vaø thieän nam tín nöõ trong nöôùc ñeàu hoan hyû, noùi: “Laønh thay! Toân giaû Ñaït- nò-giaø ñaõ duøng phöông tieän trí tueä kheùo leùo ñaùp Ñaïi vöông maø thoaùt khoûi toäi hoâm nay. Vua laïi coøn haï leänh cho Da-thaâu-ñaø an oån ra khoûi lao nguïc”. Khi aáy, taïi thaønh Vöông-xaù, nhöõng keû khoâng tin phaùp Phaät

ñeàu oaùn haän baûo: “Vì sao oâng Sa-moân Ñaït-nò-giaø naøy laïi traùo trôû, nguïy bieän löøa doái nhaø Vua ñeå khoûi maéc toäi? E raèng töø nay trôû ñi nhöõng caây coái trong nhaø cuûa chuùng ta cuõng seõ bò oâng ta laáy ñem ñi, roài baûo tröôùc kia Vua ñaõ höùa cho. Phaûi laøm sao ñaây? Ñoù laø keû ñoài baïi, naøo coù ñaïo haïnh gì!”. Caùc Tyø-kheo lieàn ñem nhöõng lôøi dò nghò aáy baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo ñi goïi Tyø-kheo Ñaït-nò-giaø ñeán. Khi thaày ñeán roài, Phaät hoûi: “Coù thaät thaày laáy caây goã cuûa nhaø Vua chaêng?”. Ñaùp: “Coù laáy thaät!”. Phaät noùi: “Thaày laø ngöôøi xuaát gia, vì sao vaät cuûa ngöôøi ta khoâng cho maø laáy?”. Ñaït-nò-giaø ñaùp: “Baïch Theá Toân! Tröôùc kia nhaø Vua coù höùa cho chöù khoâng phaûi khoâng höùa cho”. Phaät hoûi: “Vua cho theá naøo?”.

Ñaït-nò-giaø ñaùp: “Luùc Vua môùi leân ngoâi, chính mieäng Vua tuyeân boá: Nhöõng nöôùc non caây coû trong quoác ñoä, traãm boá thí cho Sa-moân, Baø- la-moân. Ñoù laø höùa cho chöù khoâng phaûi khoâng höùa cho”. Phaät baûo: “Ngöôi laø ngöôøi ngu, Vua cho vaät khoâng coù ngöôøi giöõ, chöù khoâng phaûi cho vaät coù ngöôøi giöõ. Nay nhöõng caây goã cuûa Vua coù ngöôøi giöõ vì sao baûo laø cho? Ñaït-nò-giaø, thaày haù khoâng nghe Ta duøng nhieàu nhaân duyeân khieån traùch tröôøng hôïp khoâng cho maø laáy, vaø khen ngôïi caùc tröôøng hôïp cho roài môùi laáy ñoù sao? Vì sao nay thaày laïi laáy cuûa khoâng cho? Ñaït-nò-giaø, ñaây laø ñieàu phi phaùp, phi luaät, chaúng phaûi ñieàu Ta daïy, vieäc naøy khoâng theå laøm taêng theâm phaùp thieän ñöôïc”. Caùc Tyø-kheo lieàn baïch vôùi Phaät: “Baïch Theá Toân! Vì sao Tyø-kheo Ñaït-nò-giaø naøy laàn ñaàu tieân phaïm toäi khoâng cho maø laáy?”. Phaät baûo caùc Tyø-kheo: “OÂng Ñaït-nò-giaø naøy khoâng nhöõng ngaøy nay ñaàu tieân phaïm toäi khoâng cho maø laáy, maø trong ñôøi quaù khöù cuõng ñaõ töøng phaïm toäi khoâng cho maø laáy ñaàu tieân”. Caùc Tyø-kheo baïch vôùi Phaät: “Ñaõ töøng coù theá sao?”. Phaät noùi: “Ñuùng nhö theá. Trong thôøi quaù khöù, luùc theá giôùi naøy ñeán thôøi kieáp taän, caùc chuùng sinh sinh leân coõi trôøi Quang AÂm. Khi theá giôùi hoaøn thaønh, chö Thieân coõi Quang AÂm xuoáng laïi theá gian. Luùc aáy, chö Thieân ñi laïi treân hö khoâng laáy nieàm vui thieàn ñònh laøm thöùc aên, du haønh ñaây ñoù, soáng ñôøi khoaùi laïc, thuaàn thieän, aùnh saùng cuûa thaân theå choùi roïi laãn nhau, khoâng caàn ñeán aùnh saùng cuûa maët trôøi, maët traêng. Khi aáy chuùng sinh khoâng coù ngaøy ñeâm, maët trôøi, maët traêng vaø naêm thaùng thôøi tieát. Khi nöôùc vöøa ruùt thì vò ñaát lieàn sinh nhö vò cam loà cuûa coõi trôøi. Baáy giôø coù moät chuùng sinh thoâ thaùo tham tröôùc muøi vò, neám vò ñaát ñoù thaáy coù muøi thôm ngon laønh, taâm lieàn sanh tham ñaém. Caùc chuùng sinh khaùc baét chöôùc neám thöû cuõng caûm thaáy ngon laønh, neân cuøng laáy aên. AÊn roài thaân theå naëng neà, maát heát thaàn thoâng, aùnh saùng taét nguùm. Do ñoù, theá gian môùi coù maët trôøi, maët traêng, toái saùng, naêm thaùng, thôøi tieát. Baáy giôø, chuùng sinh chaúng phaûi nam, chaúng phaûi nöõ, nhöng aên vò ñaát laâu ngaøy hình saéc thaønh ra sai khaùc. Nhöõng ai aên nhieàu thì saéc thaân thoâ xaáu. Nhöõng ai aên ít thì saéc thaân ñoan chaùnh. Khi aáy, nhöõng keû ñoan chaùnh töï cho mình hôn ngöôøi, thaáy keû thoâ xaáu khinh hoï khoâng baèng mình, yû mình ñoan chaùnh

neân sinh ra kieâu maïn. Vì sinh toäi kieâu maïn, neân vò ñaát bieán maát. Theá roài, ñaát sinh ra vaùng muøi vò nhö maät nguyeân chaát. Luùc naøy, caùc chuùng sinh ñeàu kinh haõi than: Vì sao vò ñaát boãng nhieân bieán maát, beøn cuøng nhau aên vaùng ñaát, nhöõng ai aên nhieàu thì hình saéc thoâ xaáu, coøn nhöõng keû aên ít thì thaân saéc ñoan chaùnh. Roài nhöõng keû

ñoan chaùnh taêng theâm kieâu maïn. Vì theá vaùng ñaát laïi bieán maát. Khi vaùng ñaát ñaõ bieán maát, ñaát laïi sinh ra loaïi naám, vò nhö ñöôøng pheøn. Nhöõng ai aên nhieàu thì xaáu xí, nhöõng keû aên ít thì ñeïp ñeõ, laïi cuõng nhö tröôùc, ngöôøi ñoan chaùnh sinh kieâu maïn caøng nhieàu. Do theá, naám ñaát laïi boãng nhieân bieán maát vaø ñaát töï nhieân hoùa sinh luùa neáp. Loaïi luùa neáp naøy laáy roài laïi coù, khoâng heà taêng giaûm, laáy buoåi mai, buoåi chieàu laïi coù, laáy buoåi chieàu, buoåi mai coù laïi. Caùc Tyø-kheo neân bieát! Khi chuùng sinh thaáy vaùng ñaát bieán maát lieàn sinh saàu naõo, gioáng nhö keû tröôïng phu bò saàu naõo böùc baùch. Maëc duø bò saàu naõo böùc baùch, nhöng hoï khoâng bieát laø toäi loãi do mình. Theá roài chuùng sinh laïi aên loaïi luùa neáp töï nhieân aáy. AÊn luùa neáp laâu ngaøy daàn daàn sinh ra thaân hình nam nöõ, roài nhieãm tröôùc nhau, khôûi leân daâm duïc, thaønh ra vôï choàng. Caùc chuùng sinh khaùc thaáy theá giaän döõ ñaùnh ñaäp, neùm ñaù, nguyeàn ruûa: “Vì sao theá gian boãng sinh ra ñieàu phi phaùp? Vieäc aáy khoâng phaûi laø phaùp ñöôïc sinh leân trôøi. Töø nay trôû ñi phaûi tu phaùp thieän ñeå ñöôïc sinh leân trôøi”. Phaät baûo caùc Tyø-kheo: “Khi aáy, nhöõng chuùng sinh laøm ñieàu phi phaùp caûm thaáy hoå theïn, oâ ueá, aån thaân, khoâng xuaát ñaàu loä dieän, hoaëc moät ngaøy, hai ngaøy cho ñeán moät thaùng. Vì theá, hoï xaây caát phoøng oác ñeå che khuaát kín ñaùo maø laøm ñieàu phi phaùp. Luùc aáy, chuùng sinh beøn suy nghó: “Vì sao chuùng ta phaûi lao khoå suoát ngaøy, chi baèng buoåi sôùm ta laáy luùa veà duøng cho caû ngaøy mai”. Theá roài, ngaøy mai coù chuùng sinh khaùc ñeán ruû ngöôøi aáy cuøng ñi laáy luùa, thì ngöôøi aáy ñaùp: “Hoâm qua toâi ñaõ laáy luoân phaàn hoâm nay roài”. Keû kia noùi: “Ñoù quaû laø ñieàu toát”. Roài baét chöôùc laáy moät laàn cho caû möôøi ngaøy, hai möôi ngaøy, moät thaùng, hai thaùng. Vì loøng tham tích tröõ, neân luùa neáp sinh ra traáu caùm, choã naøo buoåi mai gaët thì buoåi chieàu khoâng sinh laïi. Khi ñoù, chuùng sinh beøn hoäi hoïp laïi baûo nhau: “Chuùng ta ngaøy xöa ñeàu töï nhieân bay ñi, laáy nieàm vui thieàn ñònh laøm thöùc aên, khoaùi laïc, an oån, roài chuùng ta aên vò ñaát, nhöng luùc aáy trong chuùng sinh chöa coù phaùp aùc. Ñeán khi phaùp aùc sinh khôûi thì vò ñaát bieán maát, vaø sinh ra vaùng ñaát. Vaùng ñaát sinh ra coù höông vò thôm ngon. Tieáp ñeán ñaát sinh ra naám, roài laïi sinh ra luùa neáp vaãn coøn thôm ngon. Ngaøy nay chuùng ta phaûi laäp ra ñònh cheá, chia nhöõng ñaùm ruoäng luùa ra thaønh bôø ngaên roài giao cho nhau: Phaàn naøy thuoäc veà toâi, phaàn kia thuoäc veà baïn”. Nhöng coù moät chuùng sinh suy nghó theá naøy: “Neáu ta töï laáy phaàn mình thì khoâng bao laâu seõ heát, vaäy ta haõy laáy moät ít phaàn cuûa ngöôøi ñeå phaàn cuûa ta coøn ñöôïc laâu daøi”. Nhöõng chuùng sinh khaùc thaáy chuùng sinh naøy laáy cuûa khoâng cho,

lieàn noùi vôùi y: “Vì sao vaät ngöôøi ta khoâng cho maø ngöôi laïi laáy? Chôù coù laøm theá nöõa”. Nhöng chuùng sinh aáy vaãn laáy, khoâng thoâi, chuùng sinh kia baét gaëp y laáy troäm ñeán laàn thöù ba lieàn baûo: “Vì sao chuùng sinh laïi coù keû troäm caép cho ñeán laàn thöù ba? Töø nay trôû ñi, neáu ngöôi coøn troäm caép thì phaûi bò tröøng phaït”. Theá nhöng y vaãn khoâng chöøa. Ngöôøi kia baét ñöôïc lieàn duøng roi gaäy ñaùnh y thaät ñau, y bò aên ñoøn, beøn keâu lôùn: “Vì sao theá gian laïi coù phaùp aùc naøy, khieán chuùng sinh naøy duøng gaäy ñaùnh chuùng sinh kia?”. Khi aáy ngöôøi ñaùnh lieàn neùm gaäy xuoáng ñaát vaø cuõng keâu lôùn leân: “Vì sao theá gian laïi coù thöù phaùp aùc aáy? Do ñaâu coù ngöôøi laáy vaät maø ngöôøi ta khoâng cho, vaø caøng noùi caøng khoâng bieát xaáu hoå?”. Töø ñoù theá gian coù ba phaùp aùc xuaát hieän, ñoù laø: 1. Khoâng cho maø laáy. 2. Noùi doái. 3. Duøng gaäy ñaùnh ngöôøi. Ñoù laø ba phaùp aùc xuaát hieän sôùm nhaát. Phaät beøn noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Khi aáy, chuùng sinh laáy cuûa khoâng cho ñaàu tieân naøo phaûi ai khaùc maø chính laø Tyø-kheo Ñaït-nò-giaø con ngöôøi thôï goám naøy ñaây. OÂng Ñaït-nò-giaø naøy töø quaù khöù laáy cuûa khoâng cho ñaàu tieân, ngaøy nay ôû trong chaùnh phaùp cuûa Ta, laïi cuõng laø ngöôøi ñaàu tieân laáy cuûa khoâng cho”. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo lieàn baïch vôùi Phaät: “Vì sao Tyø-kheo Ñaït-nò- giaø naøy mang aân Theá Toân ñöôïc khoaùc aùo caø-sa khieán Vua Bình-sa thaáy thaày lieàn thaû ñi?”. Phaät daïy: “Ñuùng theá. Naøy caùc Tyø-kheo, Tyø-kheo Ñaït-nò-giaø ñaây khoâng nhöõng ngaøy nay nhôø khoaùc aùo caø-sa cuûa Ta neân thoaùt khoûi toäi maø trong thôøi quaù khöù cuõng ñaõ töøng mang ôn Ta môùi ñöôïc ñoä thoaùt. Ñoù laø: Veà ñôøi quaù khöù, beân bôø ñaïi haûi coù moät caây Vieân-baø-lôïi, treân caây coù con chim caùnh vaøng (Kim-sí-ñieåu) to lôùn, hai caùnh caùch nhau tôùi moät traêm naêm möôi do-tuaàn. Caùch soáng cuûa chim caùnh vaøng laø duøng roàng laøm thöùc aên. Khi muoán aên thòt roàng tröôùc heát noù duøng ñoâi caùnh quaït maïnh treân bieån, khieán nöôùc hai beân veït ra, thaân roàng xuaát hieän, lieàn baét laáy aên thòt. Theo truyeàn thoáng cuûa loaøi roàng laø sôï chim caùnh vaøng, neân thöôøng tìm aùo caø-sa treo ôû tröôùc cöûa cung. Chim thaáy aùo caø-sa sinh loøng cung kính, neân khoâng tieán vaøo baét aên caùc loaøi roàng aáy. Baáy giôø, con chim ñoù duøng caùnh quaït nöôùc bieån, thaáy ñöôïc roàng muoán aên thòt. Con roàng raát kinh haõi lieàn duøng chieác caø-sa khoaùc leân ñænh ñaàu, leân bôø chaïy troán. Luùc ñoù noù hoùa ra hình ngöôøi, con chim caùnh vaøng hoùa ra hình Baø-la-moân ñuoåi theo con roàng ñoù vaø maéng: “Sao ngöôi khoâng chòu vöùt

caø-sa ñi?”. Con roàng ñoù sôï cheát, giöõ chaët chieác aùo caø-sa, duø cheát cuõng khoâng chòu boû. Baáy giôø, treân haûi ñaûo coù vò Tieân nhaân cö truù, nôi ñaây coù hoa traùi sum sueâ, luùc ñoù con roàng quaù sôï haõi maø khoâng coù choã naøo nöông töïa, lieàn chaïy ñeán choã cö truù cuûa Tieân nhaân. Vò Tieân nhaân naøy coù uy ñöùc lôùn neân chim caùnh vaøng khoâng daùm bay vaøo maø töø xa höôùng ñeán Tieân nhaân ñoïc keä: Con roàng aùc nghieät kia Giôøø bieán thaønh thaân ngöôøi Sôï

cheát, caàu thoaùt thaân Maø chaïy vaøo trong ñoù. Vì ñöùc haïnh Tieân nhaân Ta phaûi nhòn ñoùi khaùt Thaø chòu maát thaân maïng Khoâng daùm aên roàng naøy. Luùc aáy, Tieân nhaân suy nghó: “Ai ñoïc keä ñoù nhæ?”. Lieàn ñöùng daäy böôùc ra xem, thaáy con roàng kia bò chim caùnh vaøng röôït ñuoåi, beøn ñoïc keä ñaùp chim caùnh vaøng: Mong ngöôi ñöôïc Tröôøng-thoï Thöôøng höôûng thieân cam loà Nhòn ñoùi khoâng aên roàng Vì loøng kính troïng ta. Khi ñoù, chim caùnh vaøng nhôø uy ñöùc cuûa Tieân nhaân lieàn heát ñoùi khaùt. Theá roài, Tieân nhaân noùi vôùi chim caùnh vaøng: “Vì ngöôi phaïm giôùi neân môùi mang thaân chim naøy, nay laïi muoán saùt sinh, aét phaûi ñoïa ñòa nguïc (noùi roõ möôøi ñieàu aùc cho ñeán taø kieán). Nhö vaäy, moãi moãi ñeàu phaûi ñoïa ñòa nguïc, suùc sanh, ngaï quyû vaø A-tu-la. Nay ngöôi neân cuøng vôùi con roàng naøy saùm hoái ñeå sau naøy khoâng thuø oaùn nhau nöõa”. Chuùng lieàn saùm hoái. Saùm hoái xong moãi con ñeàu trôû veà choã cuõ. Phaät lieàn baûo caùc Tyø-kheo: “Thuôû aáy vò Tieân nhaân kia naøo phaûi ai khaùc maø chính laø Ta ñaây. Con chim caùnh vaøng laø Vua Bình-sa, con roàng laø Tyø-kheo Ñaït-nò-giaø, Tyø-kheo Ñaït-nò-giaø naøy ngaøy xöa nhôø aùo caø-sa cuûa Ta maø thoaùt naïn chim caùnh vaøng, ngaøy nay cuõng laïi nhôø aùo caø-sa cuûa Ta maø thoaùt khoûi vöông naïn”. Khi aáy, caùc Tyø-kheo baïch vôùi Phaät: “Vì sao Vua Bình-sa thaáy Tyø- kheo Ñaït-nò-giaø lieàn thaû cho ñi?”. Phaät noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Khoâng nhöõng ngaøy nay maø xöa kia ñaõ töøng coù vaäy”.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 2 845

Caùc Tyø-kheo baïch vôùi Phaät: “Ñaõ töøng coù nhö vaäy sao?”. Phaät daïy: “Ñuùng theá. Trong thôøi quaù khöù coù moät vò Vua kheùo giaùo hoùa ngöôøi vaø vaät khieán chuùng lìa xa thuø oaùn, nguõ coác phoàn vinh, daân chuùng an laïc, soáng coù tieát nghóa aân tình, nhaân ñöùc hieáu thuaän, boá thí, giöõ giôùi. Baáy giôø, trong nöôùc aáy coù teân thôï saên voi, nhaø y ngheøo cuøng, laïi sinh nhieàu con, caùc con y xuùm nhau ñoøi aên, ñoøi uoáng. Khi aáy, vôï ngöôøi thôï saên baûo choàng: “Nhaø ta ngheøo khoå cô haøn theá naøy, sao oâng khoâng sieâng naêng laøm aên?”. Thôï saên traû lôøi: “Baø muoán toâi laøm vieäc gì?”. Ngöôøi vôï ñaùp: “Vì sao khoâng sieâng naêng laøm ngheà cuûa oâng cha?”. Khi aáy, ngöôøi thôï saên beøn chuaån bò löông thöïc mang theo duïng cuï saên baén, ñeán beân nuùi Tuyeát Sôn. Baáy giôø, ôû chaân nuùi coù con voi traéng saùu ngaø, voán laø moät con voi coù trí tueä, lieàn suy nghó: “Vì lyù do gì maø ngöôøi ta muoán gieát haïi ta? Taïi vì muoán laáy ngaø neân hoï môùi gieát ta?”. Luùc aáy, con voi naøy khi toå tieân cheát, noù nhaët laáy ngaø ñem caát taïi moät choã, ñeán khi cha cheát noù laïi laáy ngaø ñem caát cuøng choã, roài taùch khoûi ñaøn voi, thong thaû ñi kieám aên. Baáy giôø, ngöôøi thôï saên laàn löôït ñi saên baén, qua caùc nuùi röøng, roài ñeán choã voi. Voi thaáy thôï saên lieàn khôûi suy nghó: “Keû tröôïng phu kia laø ai maø laïi ñeán ñaây, haù chaúng phaûi laø thôï saên muoán ñeán gieát ta sao?”. Lieàn ñöa voøi leân toû yù vôøi goïi thôï saên. Thôï saên voán laø ngöôøi hieåu roõ töôùng voi, neân nghó: “Neáu ta khoâng ñeán noù aét haïi ta”, lieàn ñeán choã voi, voi lieàn hoûi: “Ngöôi ñeán ñaây caàu vieäc gì?”. Thôï saên beøn noùi yù mình vôùi noù. Voi lieàn noùi: “Neáu ngöôi khoâng ñeán ñaây nöõa, ta seõ cung caáp cho ngöôi nhöõng gì ngöôi caàn”. Thôï saên lieàn ñaùp: “Neáu ta

ñöôïc nhöõng gì caàn thieát, ta coøn khoâng muoán ra khoûi cöûa, huoáng gì ñeán ñaây". Baáy giôø, voi lieàn ñem ngaø cuûa toå tieân ra cho thôï saên. Thôï saên nhaän ñöôïc roài, hoan hyû trôû veà coá quoác. Theá roài y lieàn suy nghó: "Ta ñem soá ngaø voi naøy veà lo vieäc aên maëc cho vôï con aét chaúng ñöôïc bao laâu, ta neân tìm choã vaéng veû maø ôû ñeå höôûng thuï moät mình. Neáu ta khoûe maïnh seõ coù vôï con. Theá roài moät buoåi saùng y caàn coù naêm tieàn, beøn mang soá ngaø voi kia ñeán moät quaùn röôïu. Khi chuû quaùn thaáy y ñi ñeán, lieàn suy nghó: "Ngöôøi naøy töø ñaâu ñeán vaäy? Hoâm nay ta aét ñöôïc moät ít lôïi loäc", beøn söûa giöôøng neäm ñeå ñôïi ngöôøi vaùc ngaø voi kia ñeán, roài môøi y ngoài. Thöøa luùc y ñang ñoùi khaùt, chuû quaùn lieàn chuoác röôïu cho say, say roài beøn baét ghi soå nôï, soá röôïu thì raát ít maø soá nôï thì raát nhieàu. Ngaøy hoâm sau tænh côn say, y laïi ñoøi röôïu, chuû quaùn röôïu lieàn noùi:

"Vì sao oâng coøn ñoøi nöõa? Hình nhö oâng chöa hieåu, vaäy chuùng ta haõy cuøng nhau tính soå, neáu coøn thöøa tieàn toâi seõ ñöa röôïu". Nhöng khi tính toaùn xong, khoâng coøn dö moät ñoàng ten. Anh ta beøn suy nghó: "Ta bieát tìm ñaâu ñeå coù ñöôïc tieàn? Hay laø ta laïi vaøo nuùi gieát con voi aáy". Roài y trôû vaøo nuùi ñeán choã voi ôû, con voi thaáy teân thôï saên, lieàn hoûi: "Vì sao oâng coøn ñeán ñaây?". Ngöôøi thôï saên beøn noùi roõ yù mình vôùi voi. Voi lieàn hoûi: "Nhöõng thöù toâi ñöa oâng luùc tröôùc, giôø ñaây ñaâu roài?". Y ñaùp: "Vì toâi voâ trí sinh ra phoùng daät, neân ñaõ duøng heát". Voi noùi: "Neáu oâng khoâng coøn phoùng daät nöõa, toâi seõ cho oâng". Thôï saên ñaùp: "Toâi ñaõ hoái haän vieäc laøm tröôùc ñaây, leõ naøo coøn taùi phaïm nöõa. Neáu voi cho toâi laàn nöõa, toâi seõ khoâng ra khoûi cöûa". Voi laïi ñem soá ngaø cuûa cha ra cho y. Thôï saên lieàn mang ngaø voi veà nöôùc vaø cuõng ñem duøng böøa baõi heát saïch nhö tröôùc, roài suy nghó: "Ta phaûi gieát con voi aáy, laàn naøy tôùi ñoù ñöøng ñeå noù thaáy ta". Vaøo thaùng cuoái xuaân khí trôøi noùng böùc con voi aáy xuoáng ao taém, taém xong leân bôø, ñang naèm nghæ maùt döôùi goác caây, tröôùc daøn voi. Baáy giôø, thôï saên beøn duøng teân coù taåm thuoác ñoäc baén con voi aáy, truùng vaøo vai noù, maùu chaûy thaám vaøo maét. Con voi ngaång ñaàu leân xem thöû teân töø ñaâu ñeán, lieàn thaáy teân thôï saên, beøn töø xa traùch y: "Ngöôi laø quaân teä aùc, loøng daï phaûn phuùc, söùc ta giôø ñaây coù theå gieát ngöôi, nhöng vì kính troïng caø-sa neân ta khoâng gieát", beøn goïi thôï saên: "Ngöôøi haõy ñeán nhanh caét laáy ngaø ta". Roài duøng thaân che chôû teân thôï saên aáy khoâng ñeå nhöõng con voi khaùc laøm haïi. Luùc aáy, trong röøng coù moät thieân thaàn, ñoïc keä: Trong khoâng lìa si aùm. Ngoaøi giaû maëc caø-sa. Loøng oâm aáp ñoäc haïi, Khoâng ñaùng maëc caø-sa. Thieàn ñònh trong voâ töôùng Vónh vieãn dieät phieàn naõo. Noäi taâm thöôøng vaéng laëng Môùi ñaùng maëc caø-sa. Phaät baûo caùc Tyø-kheo: "Con voi chuùa thuôû aáy naøo phaûi ai khaùc ñaâu maø chính laø Vua Bình-sa ngaøy nay. Coøn ngöôøi thôï saên ngaøy nay laø Tyø-kheo Ñaït-nò-giaø naøy ñaây. Vua Bình-sa vì toân kính caø-sa neân ñaõ tha thöù ngöôøi thôï saên aáy. Ngaøy nay laïi vì Ñaït-nò-giaø khoaùc y caø-sa neân khoâng baét toäi".

Caùc Tyø-kheo laïi baïch Phaät: “Baïch Theá Toân! Vì sao Vua Bình-sa naøy thaáy Ñaït-nò-giaø uy nghi teà chænh, khoâng khôûi taâm aùc?”. Phaät baûo caùc Tyø-kheo: “Vua Bình-sa naøy khoâng chæ coù ngaøy nay môùi quyù troïng uy nghi, khoâng khôûi taâm aùc maø ngaøy xöa ñaõ töøng coù”. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät: “Baïch Theá Toân! Ñaõ töøng coù vaäy sao?”. Phaät daïy: “Ñuùng nhö vaäy. Trong thôøi quaù khöù coù moät vì Vua kheùo giaùo hoùa daân chuùng vaø moïi vaät xa lìa söï thuø oaùn, trong nöôùc nguõ coác phoàn thònh, daân chuùng an laïc, soáng coù tieát nghóa aân tình, nhaân ñöùc, hieáu töø, boá thí, giöõ giôùi. thöông yeâu khaép ngöôøi vaät. Nhaø Vua coù moät thôùt voi teân laø Ñaïi Thaân, hung aùc khoù ñieàu phuïc, uy danh vang khaép xa gaàn. Khi aáy, caùc nöôùc ñòch khoâng nöôùc naøo ñöông cöï noåi, neáu coù choã naøo phaûi chinh phaït thì quaân giaëc bò ñaùnh tan taønh. Neáu coù keû naøo vi phaïm vöông phaùp ñeàu khieán con voi naøy duøng chaân chaø cheát. Vì Vua coù voi aáy neân yû laïi khoâng sôï. (Nhöng moät hoâm) chuoàng voi bò hö voi lieàn phoùng chaïy ñeán beân caïnh moät Tinh xaù troâng thaáy caùc Tyø-kheo uy nghi teà chænh, laïi nghe lôøi tuïng kinh: “Saùt sinh chòu khoå, khoâng gieát ñöôïc phöôùc”. Voi nghe lôøi kinh aáy, taâm trôû neân nhu thuaän. Baáy giôø, coù keû phaïm phaùp ñaùng toäi cheát, Vua ra leänh quan Höõu ty khieán voi chaø cheát. Nhöng voi duøng muõi ngöûi toäi nhaân Ba laàn maø khoâng coù taâm gieát haïi. Vieân quan giaùm saùt lieàn ñem vieäc aáy taâu leân Vua: “Voi thaáy toäi nhaân chæ duøng muõi ngöûi maø hoaøn toaøn khoâng coù yù gieát haïi”. Vua nghe lôøi aáy raát laáy laøm öu saàu, beøn hoûi laïi vieân quan kia: “Voi laøm nhö theá thaät sao?”. Vò aáy ñaùp: “Thaät nhö theá!”. Vua lieàn môøi caùc Ñaïi thaàn ñeán hoïp baøn vieäc aáy. Ñaïi thaàn taäp hoïp xong, Vua noùi vôùi hoï: “Nay ta laøm Vua, khoâng ai thaéng noåi, chính laø nhôø con voi naøy, nay boãng nhieân noù laïi nhö theá, phaûi laøm sao ñaây?”. Baáy giôø, caùc Ñaïi thaàn beøn goïi ngöôøi quaûn töôïng ñeán hoûi: “Gaàn ñaây, chuoàng voi bò hö, voi ñi ñeán nôi naøo?”. Ngöôøi quaûn töôïng ñaùp: “Ñeán taïi tinh xaù”. Caùc Ñaïi thaàn voán thoâng minh, ñoaùn: “Con voi naøy thaáy caùc Tyø-kheo, aét ñöôïc nghe kinh phaùp, taâm yù nhu hoøa, khoâng muoán saùt sinh”, beøn baûo teân quaûn töôïng laøm caùc nhaø ñaùnh baïc, loø saùt sinh, nhaø tuø beân caïnh chuoàng voi, ñeå voi ôû gaàn caùc nhaø aáy. Theá roài, voi thaáy ngöôøi ñaùnh baïc thì môû to maét, muùa tay, caát tieáng keâu lôùn, thaáy keû ñoà teå thì taøn saùt suùc vaät, thaáy chuû nguïc thì tra khaûo kìm keïp. Voi thaáy theá roài, taâm aùc sinh trôû laïi, neân khi Vua boû toäi nhaân vaøo chuoàng, voi lieàn chaø cheát. Luùc aáy, chö Thieân lieàn noùi keä: “Voi thaáy thieän giôùi Luaät,

Vaø nghe ñieàu toäi phöôùc Taâm thieän ngaøy ñeâm taêng AÙc haïnh daàn tieâu dieät Gaàn guõi caùc nghieäp aùc, Taâm tröôùc khôûi trôû laïi, Chæ coù baäc minh trí Thaúng tieán khoâng luøi böôùc”. Phaät baûo vôùi caùc Tyø-kheo: “Con voi lôùn thuôû aáy naøo phaûi ai khaùc ñaâu maø chính laø Vua Bình-sa. Vua Bình-sa trong ñôøi tröôùc töøng thaáy Tyøkheo uy nghi teà chænh, loøng sinh yeâu meán hoan hyû, nay

thaáy Ñaït-nò-giaø uy nghi teà chænh, loøng raát hoan hyû neân khoâng hoûi toäi. Khi aáy, Ñaït-nò-giaø lieàn suy nghó: “Ta laøm caên phoøng thöù nhaát Thöôïng toïa ñeán chieám laáy, ñuoåi ta ra ñi, ñeán caên phoøng thöù hai, thöù ba ta cuõng bò ñuoåi ñi, sau ñoù ta xaây caên phoøng baèng gaïch nung thì Theá Toân sai ngöôøi ñaäp phaù. Ta laïi laáy caây goã cuûa Vua ñem veà laøm nhaø, laïi bò Ñöùc Theá Toân khieån traùch ñuû ñieàu. Thaät laø uoång coâng gian khoå, chaúng ñöôïc vieäc gì! Töø nay trôû ñi ta chaám döùt vieäc lao khoå naøy, nöông vaøo chuùng Taêng , vui khoå qua ngaøy”. Theá roài Ñaït-nò-giaø taäp haïnh voâ söï, ngaøy ñeâm tinh thaønh chuyeân tu ñaïo nghieäp, ñöôïc caùc thieàn ñònh, thaønh töïu ñaïo quaû, ñaéc saùu thaàn thoâng, bieát mình ñaõ chöùng, loøng ñaày phaán khích, Ñaït-nò-giaø noùi keä an uûi mình: “Muoán höôûng nieàm vui thieàn, Phaûi tu phaùp Sa-moân. Giöõ thaân maïng tònh chæ Nhö raén vaøo hang chuoät. Muoán höôûng nieàm vui thieàn, Phaûi tu phaùp Sa-moân. Y thöïc caàn cho mình, Xaáu toát tuøy theo chuùng. Muoán höôûng nieàm vui thieàn Phaûi tu phaùp Sa-moân. Nhaát thieát phaûi tri tuùc Chuyeân tu ñaïo Nieát-baøn”. Baáy giôø, Phaät baûo caùc Tyø-kheo: Haõy baûo caùc Tyø-kheo xung quanh thaønh Vöông-xaù taäp hoïp heát veà ñaây, duø cho nhöõng ai ñaõ nghe roài, cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo laáy cuûa maø ngöôøi ta khoâng cho thì phaïm toäi Ba-la-

di, khoâng ñöôïc soáng chung (vôùi Taêng chuùng). Laïi nöõa, khi Phaät ôû taïi thaønh Vöông-xaù (noùi roäng nhö treân) coù moät Tyø-kheo, ñeán giôø lieàn khoaùc y, caàm baùt vaøo thaønh tìm y phaán taûo, nhöng tìm khaép thaønh Vöông-xaù maø khoâng ñöôïc roài ñeán ven soâng tìm cuõng khoâng ñöôïc, cuoái cuøng ñeán choã giaët y ñeå tìm. Khi aáy, ngöôøi thôï giaët, giaët aùo xong, lieàn ñeán moät choã khuaát noùi chuyeän vôùi ngöôøi khaùc. Baáy giôø, Tyø-kheo ñeán choã phôi aùo, coù moät ngöôøi ñaøn oâng khaùc troâng thaáy beøn noùi vôùi ngöôøi thôï giaët: “Ngöôøi xuaát gia kia muoán laáy aùo cuûa oâng ñaáy”. Thôï giaët hoûi: “Ngöôøi xuaát gia aáy theo ñaïo naøo?”. Ñaùp: “Xuaát gia theo doøng hoï Thích”. Ngöôøi thôï giaët noùi: “Khoûi lo, Sa-moân con doøng hoï Thích heã cuûa ngöôøi ta khoâng cho thì khoâng laáy”. Trong choác laùt, Tyø-kheo beøn laáy aùo aáy. Vaø ngöôøi ñaøn oâng kia laïi noùi vôùi ngöôøi thôï giaët: “Sa-moân ñaõ laáy aùo cuûa oâng roài”. Ngöôøi thôï giaët cuõng vaãn ñaùp nhö tröôùc: “Khoûi lo, Sa-moân con doøng hoï Thích heã cuûa ngöôøi ta khoâng cho thì khoâng laáy”. Khi aáy, thaày Tyø-kheo beøn keïp nhöõng chieác aùo ñoù mang ñi. Ngöôøi ñaøn oâng kia laïi noùi vôùi ngöôøi thôï giaët: “Sa-moân con doøng hoï Thích ñaõ ñem aùo ñi roài”. Ngöôøi thôï giaët lieàn ñi tôùi xem, thì than oâi! Quaû thaät thaày ñaõ laáy mang ñi, beøn chaïy theo goïi: “Toân giaû, Toân giaû, aùo aáy laø cuûa Vua, cuûa Ñaïi thaàn kia, cuûa tröôûng giaû noï, caùi naøo cuõng coù chuû caû, xin Toân giaû chôù mang ñi”. Tyø-kheo coá yù mang ñi, khoâng chòu boû laïi. Ngöôøi thôï giaët lieàn maéng: “Keû Sa-moân coù haønh vi baïi hoaïi, neáu khoâng traû aùo cho ta, ta seõ trò ngöôi nhö vaäy, nhö vaäy ñoù”. Tyø-kheo caàm aùo veà ñeán truù xöù, môû cöûa, ñeå aùo leân giöôøng, ñoùng cöûa, ngoài thieàn. Baáy giôø, ngöôøi thôï giaët mang theo naêm thöù tro ñi vaøo Kyø-hoaøn, caùc Tyø-kheo khaùc ñang ñi

kinh haønh tröôùc cöûa tinh xaù Kyø-hoaøn, hoaëc ñang tònh toïa tö duy lieàn hoûi ngöôøi thôï giaët: “Vì sao oâng keâu la om soøm nhö theá?”. Ngöôøi thôï giaët ñaùp: “Hoâm nay toâi bò maát aùo, vì sao laïi hoûi toâi voâ cöù keâu la lôùn tieáng?”. Caùc Tyø-kheo hoûi: “Ai laáy aùo cuûa oâng ñem ñi”. Y ñaùp: “Ngöôøi xuaát gia”. Hoï beøn hoûi: “Xuaát gia theo ñaïo naøo?” Y ñaùp: “Doøng hoï Thích”. Caùc Tyø-kheo hoûi: “Mang ñeán nôi naøo?”.

Ngöôøi thôï giaët ñaùp: “Vaøo trong phoøng naøy”. Caùc Tyø-kheo lieàn ñeán phoøng ñoù, duøng tay goõ cöûa, goïi: “Tröôûng laõo haõy môû cöûa”. Nhöng vò Tyø-kheo aáy im laëng khoâng ñaùp. Coù moät Tyø-kheo treû tuoåi, khoûe maïnh, lieàn beû cöûa böôùc vaøo. Thaày Tyø-kheo troäm aùo caûm thaáy hoå theïn, cuùi ñaàu khoâng noùi. Theá roài thaày Tyø-kheo treû beøn vaøo giöôøng laáy caùc chieác aùo ñem ra, ñeám soá aùo ñoù, roài hoûi ngöôøi thôï giaët coù ñuùng vôùi soá aùo cuûa anh maát hay khoâng, thì anh ñaùp laø ñuùng vaø traû cho anh. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo noùi vôùi ngöôøi thôï giaët: “Trong haøng xuaát gia coù nhieàu loaïi ngöôøi, ví nhö baøn tay coù naêm ngoùn khoâng ñeàu, nhieàu hoï xuaát gia laøm sao ñoàng nhaát ñöôïc. OÂng laø ngöôøi hieàn laønh toát buïng, chôù neân loan truyeàn vôùi ngöôøi khaùc. Chuùng toâi seõ baïch vieäc naøy leân Theá Toân”. Khi aáy, ngöôøi thôï giaët beøn noùi: “Sa-moân doøng hoï Thích coù theá löïc cuûa Vua chuùa, theá löïc cuûa Baø-la-moân, tröôûng giaû, tröôùc ñaây toâi chæ sôï maát heát caùc aùo naøy, baây giôø ñaõ laáy laïi ñöôïc, coøn noùi vôùi ai laøm gì”. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo ñem nhaân duyeân aáy baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät baûo goïi Tyø-kheo kia ñeán, vaø hoï ñaõ goïi ñeán. Roài Phaät hoûi thaày: “OÂng coù thaät nhö vaäy chaêng?”. Thaày ñaùp: “Thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân!”. Phaät baûo thaày: “OÂng khoâng nghe Ta cheá giôùi khoâng ñöôïc troäm caép hay sao?”. Thaày ñaùp: “Baïch Theá Toân! Con bieát Phaät coù cheá giôùi, nhöng con töôûng raèng chæ caám nôi thaønh aáp thoân xoùm, chöù khoâng bieát laø caám caû nhöõng nôi hoang vaéng”. Phaät noùi: “Keû ngu kia, laáy vaät khoâng cho ôû trong laøng xoùm vaø laáy vaät khoâng cho ôû nôi hoang vaéng, khaùc nhau choã naøo? Ñaây laø vieäc laøm phi phaùp, phi luaät, traùi lôøi Phaät daïy, khoâng theå duøng vieäc aáy ñeå laøm taêng theâm phaùp thieän”. Caùc Tyø-kheo lieàn baïch vôùi Phaät: “Baïch Theá Toân! Vì sao ngöôøi thôï giaët aáy khoâng tin ngöôøi khaùc ñeå bò thaày Tyø-kheo kia löøa gaït”. Phaät baûo caùc Tyø-kheo: “Ngöôøi thôï giaët aáy khoâng nhöõng ñôøi naøy khoâng tin (ngöôøi khaùc) maø trong ñôøi quaù khöù cuõng ñaõ khoâng tin”. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät: “Baïch Theá Toân! Ñaõ töøng coù nhö theá sao?”. Phaät daïy: “Ñuùng nhö theá. Trong ñôøi quaù khöù coù hai Baø-la-moân ñeán Nam Thieân truùc hoïc kinh luaän cuûa ngoaïi ñaïo, hoïc xong trôû veà nöôùc. Treân ñöôøng trôû veà, hoï ñi qua vuøng hoang daõ nôi ñoàng coû deâ aên, thaáy hai con deâ ñöïc ñang huùc nhau giöõa ñöôøng, pheùp giao ñaáu cuûa loaøi deâ

laø tieán tôùi roài luøi laïi. Khi aáy, ngöôøi ñi ñaàu vì ngu si, caû tin, beøn noùi vôùi ngöôøi baïn ñi sau: “Haõy xem hai con deâ ñöïc kia voán laø loaøi thuù boán chaân maø cuõng bieát leã nhöôïng, thaáy ta laø Baø-la-moân trì giôùi, ña vaên, neân töø töø

nhöôøng böôùc, môû ñöôøng". Ngöôøi baïn ñi sau noùi: "Naøy Baø-la-moân, oâng ñöøng coi thöôøng, tin baäy maø baûo loaøi deâ coù tình höõu nghò. Ñoù khoâng phaûi laø noù kính troïng môû ñöôøng traùnh ta, maø vì phaùp giao ñaáu cuûa deâ laø tieán tôùi roài laïi luøi". Ngöôøi ñi tröôùc khoâng tin lôøi aáy, neân bò deâ huùc phaûi, laøm thöông tích hai ñaàu goái, naèm laên quay treân ñaát, baát tænh, aùo muõ bò raùch naùt taû tôi. Luùc aáy, coù vò Thieân ñoïc keä nhö sau: "Y phuïc raùch taû tôi, Bò thöông naèm baát ñoäng. Ngöôøi ngu chuoác hoïa naøy, Laø do tin muø quaùng". Phaät noùi vôùi caùc Tyø-kheo: "Thuôû aáy, ngöôøi Baø-la-moân ñi ñaàu naøo phaûi ai khaùc ñaâu maø chính laø ngöôøi maát aùo hoâm nay. Coøn ngöôøi Baø-la- moân ñi sau thuôû aáy chính laø ngöôøi ñaøn oâng baùo tin kia. Con deâ ñöïc thuôû aáy nay chính laø Tyø-kheo troäm aùo. Ngöôøi maát aùo vì tröôùc kia khoâng tin neân bò deâ huùc, nay cuõng khoâng tin neân laïi maát aùo, ngaøy xöa ñaõ khoâng tin lôøi noùi cuûa ngöôøi ñi sau, nay tuy chaân thaønh thoâng baùo laïi cuõng khoâng tin". Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo soáng xung quanh thaønh Xaù-veä ñeàu phaûi taäp hoïp laïi, nhöõng ai nghe roài, cuõng phaûi nghe laïi nöõa: "Neáu Tyø-kheo ôû nôi xoùm laøng, choã vaéng veû, cuûa ngöôøi ta khoâng cho maø laáy troäm ñuû soá (quy ñònh) thì phaïm toäi Ba-la-di khoâng ñöôïc soáng chung (vôùi Taêng chuùng)".

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.